

17.11.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

Kirjaamo

kirjaamo@lvm.fi

Lausunto kuljettajakoulutusuudistuksen lähtökohtia käsittelevästä arvomuistiosta

Hämeen ammatti-instituutti kiittää mahdollisuudesta lausua kannanottonsa ajokorttilakiin liittyvistä valmistelluista muutosesityksistä ja esittää kunnioittaen seuraavaa:

Suomalaisen kuljettajakoulutusjärjestelmän kehittäminen pitää mielestämme pohjautua liikenneturvallisuuteen – yritystoiminnan kannattavuus/mahdollistaminen, liikenneopettajuiden ulottuvuudet ja ajokortin hintataso ratkeavat sivutuotteena.

Ajokortin hankkimisen kustannusosuus auton käytöstä aiheutuneisiin kokonaiskuluihin (polttoaineet, vakuutukset, muut autoon liittyvät välilliset kustannukset) on pieni. Kuljettajaopetuksen tavoitteena on vastuullinen kuljettaja, joka hyvän kuljettajaopetuksen saatuaan jatkuvasti kehittää itseään ja kokonaistaloudellisesti liikkeessaan säästää ympäristöä, luonnonvaroja ja rahaa. Esimerkiksi ajokorttiopetuksen sisältämä taloudellinen ja ennakoiva ajotapa ammattilaisen opettamana tuo selkeitä säästöjä polttoainekuluihin, vähentää päästöjä ja samalla lisää liikenneturvallisuutta.

B-kortin vaiheittaiselle suorittamiselle on olemassa hyvät perustelut, säilytetään kuljettajantutkinnon jälkeen opetusjakso, jotta opetuksessa ylemmät tasot GDE-matriisista (liite 1) saavutetaan. Nuorten ja kokemattomien liikenneonnettomuudet nykyisin harvoin johtuvat liikennetilanteiden ja/tai ajoneuvon hallinnan menetyksestä, yhä enenevässä määrin kyseessä on kuljettajan oman tilan hallintaan liittyvät ongelmat, jotka johtavat ajoneuvon hallinnan menettämiseen. Nykymuotoinen hyvin toteutettu autokouluopetus pureutuu näihin asioihin liikenneopettajan ammattimaisin keinoin. Ajoharjoittelurataopetus säilytetään sekä perus- että syventävässä vaiheessa.

LIIKENNEOPETTAJUUDESTA:

Muistiossa esitetty henkilökohtaisen kehityssuunnitelman laatiminen ajokortin suorittajalle edellyttää autokouluilta uudentyypistä osaamista ja opettajien (jatko)koulutusmahdollisuuksia selvitettävä. Liikenneopettajalupavaatimus toimiva, vaikka opetuksen muotoja vapautetaan ja opetusharjoittelu ja työssäoppiminen toimivat, vaikka autokoululupajärjestelmää oikaistaankin.

17.11.2016

Sivulla 21 pakolliset – B- ja AM-luokan opetus-oikeus – asiavirhe: pakolliset osat antavat liikenneopettajaluvan myötä ajo-opetus-oikeuden myös AM 120 mopon luokkaan. Siihen liittyy ao. muutosehdotukset:

Voimassaoleva 84 § (6.2.2015/70) Autokoulun opetushenkilöstö

Autokoulun opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus.

Opetusta moottoripyörän ajokorttia varten voi antaa liikenneopettajaluvan haltija, joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon moottoripyöräopetusta koskevan tutkinnon osan ja jolla on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan moottoripyörän ajo-oikeus vähintään kolme vuotta. A-luokassa määräaika koskee ajo-oikeutta, jossa kuljetettavan moottoripyörän tehoa ei ole rajoitettu. Opetusta ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten voi antaa liikenneopettajaluvan haltija, joka on suorittanut erikoisammattitutkinnon kuorma- tai linja-autonkuljettajien kouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja jolla on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeus vähintään kolme vuotta.

Muutosesitys:

Opetusta moottoripyörän ajokorttia varten voi antaa liikenneopettajaluvan haltija, joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon moottoripyöräopetusta koskevan tutkinnon osan ja jolla on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan moottoripyörän ajo-oikeus vähintään kolme vuotta. A-luokassa määräaika koskee ajo-oikeutta, jossa kuljetettavan moottoripyörän tehoa ei ole rajoitettu. Opetusta AM-luokan mopon ajokorttia varten voi antaa liikenneopettajaluvan haltija, joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon moottoripyörä- tai mopo-opetusta koskevan tutkinnon osan. Opetusta ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten voi antaa liikenneopettajaluvan haltija, joka on suorittanut erikoisammattitutkinnon kuorma- tai linja-autonkuljettajien kouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja jolla on ollut opetuksen luokkaa vastaavan tai sitä ylemmän luokan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeus vähintään kolme vuotta.

Liikenneopettajalupa voidaan, jos siihen on erityisiä syitä, korvata opetusalan koulutuksella ja käytännön kokemuksella muussa kuin ajo-opetuksessa. Autokoulua valvova kuljettajantutkinnon vastaanottaja hyväksyy kelpoisuuden ennen opetustoimintaan ryhtymistä. Lisäksi AM-luokan mopon ajokorttia varten saa teoria- ja ajo-opetusta antaa myös se, joka täyttää opetusluvan myöntämisen edellytykset AM-luokan mopon ajokorttia varten annettavaan opetukseen.

17.11.2016

Muutosesitys:

Liikenneopettajalupa voidaan, jos siihen on erityisiä syitä, korvata opetusalan koulutuksella ja käytännön kokemuksella muussa kuin ajo-opetuksessa. **Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy kelpoisuuden ennen opetustoimintaan ryhtymistä.** Lisäksi AM-luokan mopon ajokorttia varten saa teoria- ja ajo-opetusta antaa myös se, joka täyttää opetusluvan myöntämisen edellytykset AM-luokan mopon ajokorttia varten annettavaan opetukseen.

PERUSTELUT:

Mopo-opetus on erityistä osaamista edellyttävä ja siten rinnastettavissa moottoripyöräopetukseen. Opettajien kelpoisuuden erityiset syyt ja niiden valtakunnallinen yhtenäisyys edellyttävät liikenteen turvallisuusviraston yhtenäistä linjaa vrt. ulkomainen liikenneopettajalupa.

Voimassaoleva 88 § (6.2.2015/70) Liikenneopettajalupa

Liikenneopettajalupa oikeuttaa kuljettajaopetuksen antamiseen B-luokan ajokorttia varten. Luvanhaltija voi antaa opetusta myös AM-luokan kevyen nelipyörän ajokorttia varten. Edellä 84 §:n 2 momentissa tarkoitettua opetusta annettaessa luvanhaltijan on lisäksi täytettävä mainitussa momentissa säädetyt vaatimukset.

Ei muutostarpeita 88§.

Voimassaoleva 91 § (6.2.2015/70) Opetusharjoittelulupa

Opetusharjoittelulupa myönnetään B-luokan opetusharjoittelua varten, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon autokoulutoimintojen hoitamista koskevan tutkinnon osan ja täyttää 88 §:n 2 momentissa säädetyt liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset 1 ja 2 kohtaa lukuun ottamatta.

Edellytyksenä opetusharjoittelun laajentamiseen 84 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetukseen tai luvan myöntämiseen muuhun harjoitteluun on, että:

- 1) opiskelija on suorittanut erikoisammattitutkinnon pakolliset tutkinnon osat tai hänellä on ennestään liikenneopettajalupa;
- 2) opiskelija on aloittanut opetusta vastaavan valinnaisen tutkinnon osan suorittamiseen valmistavan koulutuksen tai hänet on ohjattu kyseisen tutkinnon osan tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta;
- 3) opiskelijalla on mainitussa momentissa tarkoitettua opetusta vastaava ajo-oikeus. Harjoittelijan vähimmäisikä on 21 vuotta.

17.11.2016

Muutosehdotus:

Opetusharjoittelulupa myönnetään B-luokan ja AM-luokan kevyen nelipyörän opetusharjoittelua varten, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon autokoulutoimintojen hoitamista koskevan tutkinnon osan ja täyttää 88 §:n 2 momentissa säädetyt liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset 1 ja 2 kohtaa lukuun ottamatta.

AJO-OIKEUKSISTA:

Koska Suomessa ikääntyneiden osuus kasvaa nopeammin kuin muissa EU-valtioissa, on perusteltua selvittää tarkemmin alueellisesti tai ajallisesti rajoitetun ajo-oikeuden hyödyt ikääntyvän väestön hyvinvoinnin lisäämiseksi huomioiden kuitenkin liikenneturvallisuuden edellytykset. Suosittelemme että rajoitettua ajo-oikeutta selvitetään myös pyytämällä lausuntoja esim. seniorijärjestöiltä, muistiyhdistyksiltä ym. kohderyhmiltä.

Lisätietoja lausuntoon liittyen antaa Pekka Ahlgren, sähköposti pekka.ahlgren@hamk.fi, puhelin 0400 486 935.

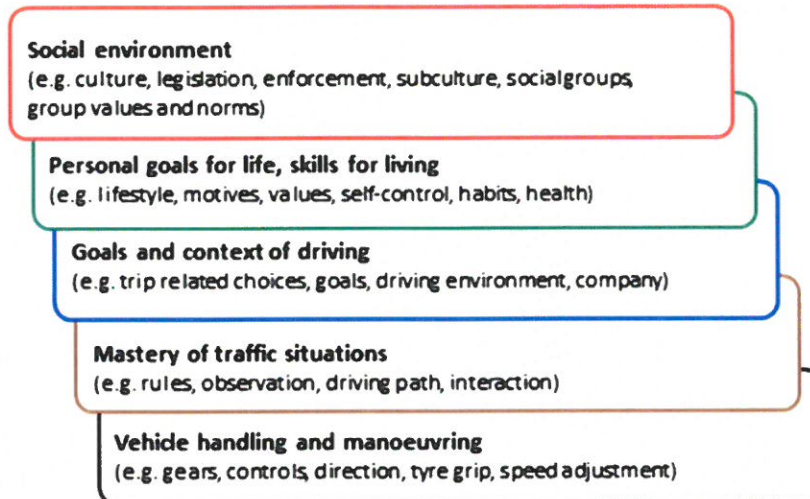
HÄMEEN AMMATTI-INSTITUUTTI OY

Ari Mikkola
rehtori

17.11.2016

LIITE 1

Keskinen, Education for older drivers in the future, IATSS Research (2014),
<http://dx.doi.org/10.1016/j.iatssr.2014.03.003>